

HANGYÁR

A szövetkezők pünkösdjé.

Amiként az apostolok a Krisztusi hit, a Krisztusi élet követésének és beteljesülésének hirdetésére a Szentlélek eljövetele által új erőt nyertek lelkükben, épp úgy mi a szövetkezés hirdetői is pünkösdi ünnepén új lelkesedést kell merítsünk az apostolok példátadó, szent buzgalmából hivatásunknak teljesítésére.

Valamennyiünknek, kik a szövetkezők táborához tartozunk emelje hát hitünket a Szentlélek erőt fakasztó balzsamával acélozza erőnket, gyarapítsa szellemi és erkölcsi készségünket, hogy véges emberi erővel is megvalósíthassuk a keresztény hit nagy ideálját, az emberi élet igazi tartalmát: „Legyetek tökéletesek, mint mennyei Atyátok tökéletes“.

A vallás ezen eszményi célját a korlátok közzé szorított képességeinkkel megközelíthető emberi tökéletességet az egymáson való segítség, egymás szeretete és támogatása a szövetkezés igazi tartalma útján kívánjuk elérni.

A szövetkezés e tökéletességhez vezető ut nyugodt, sima, egyenes pályáját e tökéletességért való küzdelem anyagi és szellemi eszközeit nyújtja az élet nagy akadályaival küzdő ember kezébe; az egyedül álló kis erőket is részeltetve a hatalmas gazdasági folyamatok dus termő hatásában s a termelésnek rideg anyagi folyamatát nem az önzés, a kapzsiság és a haszonhajhászás, hanem a szeretet, az összetartás és önzetlenség erkölcsi rugóival mozgatva a természet erőinek hatalmas játékaiban is kidomborítja az ember szellemiségének és erkölcsiségének örök fölénységét.

A munka szabadsága és a szövetkezeti autonómia.

Dolgozni, teremteni, éjjel napot egygő tenni, ez a jelszó ma minden komoly és becsületes ember ajkán. A hiányokat és nélkülözéseket csak produktív munkával lehet pótolni és megszüntetni. Csak akik dolgoznak és dolgozhatnak tudnak szerezni, képesek existenciájukat biztosítani, csak ezek lehetnek az államfenntartó erők, erkölcsi és anyagi támaszai és adózói az államnak. Az állam elsőrendű érdeke, miszerint polgárai és a tömegek anyagi helyzetének javításával olyan helyzetbe hozza őket, hogy államfenntartó kötelességeiknek minél könnyebben tudjanak eleget tenni. Az állam-

férfiak elsőrendű kötelessége, hogy ezt az államcélú győzelemre segítsék, nemzetiségi különbség nélkül érvényre juttassák, felülemelkedjenek elszigetelt és partikuláris érdekeken és befolyásokon és speciális nemzeti szempontok időelőtti, vagy más alkalmas formában is megvalósítható érvényesítésével, ne veszélyeztessék a munkálkodás és termelés a gazdasági szervezkedés szabadságát, produktivitását és intenzitását, mert ez esetben ők maguk azok, akiket állambomlasztó tevékenységgel kell vádolni.

A tömeg fogyasztás szervezése és védelme szövetkezeti alapon és az ezt végző szövetkezeti munka fontossága államférfiak előtt nem lehet ismeretlen. De ennek a munkának gyakorlati lehetőségei és hosszú évek gyakorlati tapasztalatai szövetkezeti téren igenis nagy részben ismeretlenek kell legyenek, még oly szövetkezeti munkások előtt is, akik egy eddig idegen territorium szövetkezeti munkájába akarnak gyakorlati uton befolyjni. Miért nem kérdezték meg bennünket, erdélyieket is a szövetkezeti törvény szerkesztése előtt, szövetkezeti gyakorlati szempontjainkról, hogy felvilágosítással szolgálhattunk volna. Miért nem kérdezték meg úgy, miként a besszarábiai szövetkezeteket megkérdezték és munkájuk célirányosságát biztosító autonómiájukat meg is hagyták?!

Mi, akik csak a fogyasztás szervezésének nagy jelentőségű szövetkezeti munkájával foglalkozunk, de husz év óta és ilyen célra nevelt megbízható, szövetkezeti szellemű tisztviselői karral talán tudtunk volna olyan értékes felvilágosítást nyújtani a törvényhozóknak, mint a Cassa Centrala közegei, akiknek munkáját lekicsinyelni nem akarjuk, de akik saját bevallásuk szerint a községi fogyasztás szervezésével intenzívebben csak egy néhány év óta próbálkoznak foglalkozni. Hogyan kívánjunk és várjunk mi tőlük irányítást, mikor sokkal kisebb kontingensű tisztviselői karral a szövetkezeti munka 7—8 ágazatát egyszerre próbálják irányítani? Milyen bizalommal nézheti a gyakorlati és intenzív irányítást és az intézkedéseiben mindig a „Hangya“ központ véleményéhez és közvetlen érdemleges és a helyszínén kifejtett működéséhez szokott szövetkezet a Cassa Centrala technikai lehetetlenségekbe ütköző, habár jóindulatu jövő munkássága elé és mit várhat ezen a téren az a szövetkezeti erkölcsökkel átitatott és nevelt szövetkezeti tisztviselő és szövetkezeti ügyve-

zető, aki a cél érdekében hajlandó volt a létminimum mellett is, sőt az ügyvezetők legnagyobb contingense minden díjazás nélkül is végezni ezt a közérdekű munkát tisztán azért, mert látta annak önzetlen, eredményes és erkölcsi értékekben súlyos voltát és látta a népek boldogulásának befogadására szépen és nagy szorgalommal épülő szövetkezeti templomot.

Vajjon hajlandó lesz-e a legutolsó szövetkezeti tag is feláldozni az eddigi munkája eredményét teljes keserűség nélkül, ambíciójának teljes letörése mellett hajlandó lesz-e azt új és indokolatlan kísérletezésekkel helyettesíteni a régi célirányos és megszokott szövetkezeti szervezet helyett. Ehhez aligha lesz már a nagy csalódás után ereje és kedve, ha látja, hogy nem a szövetkezeti cél a fontos, hanem idegen érdekek és politikai szempontoknak érvényesítése az ugynevezett nacionizálás, amelynek köpenye alatt észrevétlenül önző céllal annyi torzszülött akadályozhatja az állami élet konszolidációjának sima menetét és monopolizálja a forgalom és munka szabadságát. De láttuk, hallottuk valaha az indokolást a megnyugtató, hogy a szövetkezeti munka autonom szabadságának nagyarányú az autonomia eltörlésével egyenértékű korlátozása miért vált szükségessé? Vagy tömegeket érdeklő és államérdekekbe vágó kérdésekben néhány protekciós ember véleménye irányíthatna egy törvényhozást? Ezt nem tudjuk el sem képzelni s még akkor sem hisszük el, ha valaki bizonyítaná. Mert ha a látszat ezt is mutatja, kell, hogy legyenek kompetens tényezők, akik e beteges iránynak előbb-utóbb legmagasabb közérdekből helyes utat szabnak és megtudják különböztetni az állam épületében az alapkövek szerepét a cirádák és tetesztős külsőségek mellék szerepétől.

Az erdélyi szövetkezeti élet autonómiájának biztosítása állami ellenőrzés mellett; csak ez lehet megoldás, minden egyéb a szövetkezetek pusztulására és a jutalmak iránt érzéketlen szövetkezeti munka teljes desambicionálódására vezet. Ezt a sötét képet kötelességünk az illetékesek szemé elé tárni, kötelességünk az erdélyi nép és az állami feladatok helyes megoldása érdekében. Vajha most tulajdonitanának hangunknak valamelyes értéket és mikor lehetetlenségek, fából vaskarikák készítésére jőzan ésszel senki nem vállalkozhatik, ne támadnának olyan balgák is, akik ebben irredentát látnak.

Az utólagos korona beváltás

Pénzügyi szaktényezőktől nyert információ szerint a kormány közelebről rendezni kívánja a korona bankjegyek becserélésekor részint egyesek hibájából, részint az illetékes tényezők intézkedése folytán felmerült sérelmeket. Ugy értesültünk, hogy némely helyeken már nyilvánosságra is került egy oly értelmű rendelet, mely szerint külön kérvény és a származási okmányok elbírálása alapján utólagos beváltás alá kerülnek mindazon korona bankjegyek, melyek elkésve, de nem 1920 december 1-seje után lettek bejelentve, vagy mint kétes felülbélyegzésűek, visszautasítottak s esetleg hatóságilag konfiskálva helyeztetek letétbe. Hír szerint az utólagos bejelentés Aradon már kezdetét is vette.

Ezek szerint felkérjük azon szövetkezeteinket, melyek a korona becserélése alkalmával bármilyen ok miatt korona pénzeiket nem tudták becserélni az illetékes beváltó hivatalnak benyújtani, hogy ezen összegek igazolásához szükséges adataikat gyűjtsék össze. E tekintetben elsősorban a szeptemberi beváltásnál keletkezett és még ezideig be nem cserélt többlet összegek eredetét kell igazolni a hiteles pénztárkönyv alapján, továbbá, ha más okból maradt el a korona összegek benyújtása, az esetben az arra vonatkozó indoklás is szükséges, valamint igazolandó, ha a szövetkezet ezen összegek utólagos becserélését kérelmezte, hogy a kérvény, mely hatósághoz és mikor adatott be.

Tehát minden érdekelt szövetkezet vezetősége tartsa fontos kötelességének az elmaradt korona összegek becserélését állandóan szorgalmazni és eziránt az illetékes pénzbéváltó hivatalnál, a jegyzőségeknek és adóhivataloknál sűrűn érdeklődni, miután úgy látjuk, hogy e téren az összes hatóságok eljárása nem egyöntetűen történik.

A központ közleményei.

Az áruhiány biztosításokra vonatkozólag értesítjük szövetkezeteinket, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete a régi központ útján eszközölt boltos áruhiány biztosításokat 1920. jan. hó 1-én törölte.

Erre való tekintettel felkérjük a szövetkezetek igazgatóságát, hogy ott ahol ilyen áruhiány biztosítás volt, jelentse azt központunknak és egyidejűleg alapszabályszerű felelősségére való tekintettel intézkedjen, hogy a boltos óvadéka a megszűnt áruhiány-biztosítás helyett megfelelő összegre egészítse ki. Az óvadék csak készpénz, vagy tehermentes ingatlanra történő bekebelezés lehet.

Az állami egyedárúk felirati táblájára vonatkozólag felkérjük mindazon szövetkezetek ügyvezetőit, melyek ilyen felirati táblákat központunknál megrendeltek, arra, hogy amennyiben a régi magyar szövegű a jelenben már haszna-

vehetetlenné vált felirati táblák még a szövetkezetnél megvolnának, úgy azokat alkalom adtán, vagy külön küldjék be központunkhoz átfestés céljából, mert ezáltal az új táblák elkészítésénél jelentékeny költség megtakarítást érhet el a szövetkezet.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és árai:

	L. b.
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók	5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása	5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshizláló	5.—
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5.—
5. Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrépa	5.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5.—
7. Henschl Árpád. A szántás-vetésről	5.—
8. Jakab László. Utmutató az állati ragadós betegségek elleni védekezésben	10.—
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda	5.—
10. Ruisz Gyula. A kukorica műveléséről	5.—
12. Ritter Gusztáv. A házi kert.	5.—
15. Czajlik István. Csikónevelés	5.—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermelésről	5.—
17. Ásványi Lajos. A vörös löhere termesztéséről	5.—
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltévesése különös tekintettel a zombolya kazalra	5.—
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről	5.—
21. Marc Ferenc. A kosárfűz termelése	5.—
22. Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása	10.—
23. Grassell Miklós. A len- és kender-termelésről és áztatásáról	5.—
27. Dr. Péter Béla. A gabona félék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei	5.—
29. Réti János. A legjobb takarmány-fűvekről	5.—
31. Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből	5.—
33. K. Vörös Sándor. Gazda számvitele	5.—
37. Dr. Rodiczky Jenő. Magyar olajnövények	5.—
39. Papp Gergely. A szociálműséről	5.—
40. Hejgel Lipót. Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról	5.—
41. Hejgel Lipót. A fogyasztási adókról, jövedék és illetékekről	5.—
42. Rázsó Imre. A legfontosabb szalás takarmány növények termesztése	5.—
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről	5.—
44. Ross Nándor. A tenyészkancákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására	5.—
46. L'Huillier István. A káposzta-félék termelése a szántóföldön	5.—
47. Dr. Baintner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmesség, berendezése, üzeme, gyümölcsfalinka-főzés	5.—
48. Dr. Varga Kálmán. Cukorrépa-termelés	5.—
50. Cserhádi Sándor. A gabona-félék termesztése	5.—
51. Dr. Péter Béla. A gyógynövények termesztése	10.—
53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei	10.—
54. Dr. Péter Béla. Rövid utmutatás a vadontermő gyógynövények gyűjtésére	10.—
55. Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság, tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel	10.—
56. Dr. Cséser Lajos. Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban. Képekkel.	10.—
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajtkelesztés. 16 képpel	15.—
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés. 17 képpel	15.—
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása. 14 képpel	10.—

Megrendelés és pénz az „Erdélyi Gazdasági Egylet” titkári hivatala Kolozsvárt, Attila-u. 10. szám cím alatt küldendő. — A megrendelt füzetek bérmentve, keresztkötés alatt fértnek postára. — Utánvétellel nem küldünk füzeteket.

HIRDETÉSEK.

Héderfája és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. év május hó 22-én d. u. 3 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés május 29-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelen-

tések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 245, üzletrészeinek száma pedig 322 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. — Kelt: Héderfája, 1921. márc. 14-én. Az igazgatóság.

Marosujvári „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. év május hó 22-én d. u. 3 órakor a Hitelszövetkezet helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés május 29-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 437, üzletrészeinek száma pedig 2354 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Marosujvár, 1921. február hó 12-én. Az igazgatóság.

Aranyosrákosi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. év május hó 22-én d. u. 2 órakor az állami iskolában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés május 29-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 459, üzletrészeinek száma pedig 1140 volt; az év folyamán kilépett 1 tag 5 üzletüzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Aranyosrákos, 1921. év február hó 16-án. Az igazgatóság.

Peteki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 22-én d. u. 3 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés május 29-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 123, üzletrészeinek száma pedig 402 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Petek, 1921. március hó 11-én. Az igazgatóság.

A mellékletet szerkesztő:

DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. titkára.

Megjelenik hetenként.